Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/442

2024 2 5

# KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2024/442

**2024 m. sausio 24 d.**

**dėl prašymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Uždrauskime atvertimo terapiją Europos Sąjungoje“**

*(pranešta dokumentu Nr. C(2024) 344)*

**(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 2 ir 3 dalis,

kadangi:

(1) 2023 m. lapkričio 27 d. Komisijai pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Uždrauskime atvertimo terapiją Europos Sąjungoje“;

(2) organizatorių nurodytas iniciatyvos tikslas: paraginti Komisiją „pasiūlyti privalomą teisinį draudimą Europos Sąjungoje LGBTQ+ piliečiams taikyti atvertimo terapiją“. Iniciatyvoje ši terapija apibrėžiama kaip „intervencijos, kuriomis siekiama pakeisti, suvaržyti arba nuslopinti LGTBQ+ asmenų seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę ir (arba) lyties raišką“. Organizatorių nuomone, Komisija turėtų: „pasiūlyti direktyvą, kuria atvertimo terapija būtų įtraukta į euronusikaltimų sąrašą, ir (arba) iš dalies pakeisti šiuo metu galiojančią 2008 m. Direktyvą dėl lygybės, įtraukiant šios terapijos taikymo draudimą“, „užtikrinti, kad būtų priimta neprivaloma rezoliucija, raginanti [Sąjungoje] plačiai uždrausti atvertimo terapiją“, ir iš dalies pakeisti Direktyvą 2012/29/ES ([2]), kad būtų nustatyti minimalieji atvertimo terapijos aukoms taikytini standartai. Be to, organizatoriai teigia, kad „nustatyti draudimą taikyti atvertimo terapiją arba peržiūrėti šiuo metu taikomą terapiją“ turėtų visos valstybės narės;

(3) daugiau informacijos apie iniciatyvos dalyką, tikslus ir aplinkybes pateikiama jai skirto dokumento priede. Jame paaiškinama, kad atvertimo terapiją „sudaro įvairios psichologinės ir fizinės manipuliacijos, psichologinė ir hipnozinė indoktrinacija (paprastai pristatoma visuomenei kaip terapija), medicininės ir homeopatinės intervencijos, egzorcizmas ir kiti gydymo būdai, kuriais siekiama pakeisti seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę ir lyties raišką“. Priede pateikiama duomenų iš kelių ataskaitų, kuriomis remdamiesi organizatoriai apskaičiavo, kad „atvertimo terapija priverstinai taikyta apie 5 % LGBTQ+ bendruomenei priklausančių ES piliečių“. Organizatoriai taip pat išvardija 2023 m. ataskaitoje „LGBT+ asmenų atvertimo terapija“ (angl. *Conversion Practices on LGBT+ People*) ([3]), kurią užsakė parengti Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, pateiktas rekomendacijas dėl atvertimo terapijos uždraudimo;

(4) kalbant apie iniciatyvos tikslus pasakytina, kad, Komisija, remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnio 1 dalimi ir 292 straipsniu arba SESV 19 ir 292 straipsniais, galėtų priimti pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos, kuria būtų raginama uždrausti atvertimo terapiją;

(5) be to, Komisija, remdamasi SESV 19 straipsniu, galėtų pasiūlyti su atvertimo terapija susijusių priemonių su sąlyga, kad šios nuostatos reikalavimų taikymas būtų tinkamai pagrįstas ir, visų pirma, kad atvertimo terapija galėtų būti laikoma toje nuostatoje nurodyta diskriminacija dėl lyties arba seksualinės orientacijos;

([1]) OL L 130, 2019 5 17, p. 55, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj?locale=lt.
([2]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj?locale=lt).
([3]) https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/4dddcff4-2450-11ee-94cb-01aa75ed71a1

(6) galiausiai negalima atmesti prielaidos, kad Komisija, remdamasi SESV 83 straipsnio 1 dalimi, galėtų pasiūlyti tam tikrą priverstinę atvertimo terapiją įtraukti į ES sudarytą nusikaltimų sąrašą su sąlyga, kad šios nuostatos reikalavimų taikymas būtų tinkamai pagrįstas ir, visų pirma, kad tokia atvertimo terapija galėtų būti laikoma „ypač sunki[u] nusikaltim[u], turinči[u] tarpvalstybinį pobūdį, pasireiškiantį dėl tokių nusikaltimų pobūdžio arba poveikio, arba ypatingo poreikio kovoti su jais remiantis bendru pagrindu“;

(7) kalbant apie atvertimo terapijos aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos minimaliųjų standartų nustatymą pasakytina, kad Komisija, remdamasi SESV 82 straipsnio 2 dalimi, galėtų pasiūlyti iš dalies pakeisti Direktyvą 2012/29/ES dėl aukų teisių;

(8) dėl šių priežasčių Komisija mano, kad nėra taip, kad kuri nors iniciatyvos dalis akivaizdžiai viršytų jos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(9) ta išvada nedaro poveikio vertinimui, ar šiuo atveju būtų tenkinamos konkrečios materialinės sąlygos, įskaitant atitikties proporcingumo bei subsidiarumo principams ir suderinamumo su pagrindinėmis teisėmis sąlygas, kad Komisija galėtų imtis veiksmų;

(10) organizatorių grupė pateikė tinkamų įrodymų, kad ji atitinka Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus, ir pagal to reglamento 5 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą paskyrė kontaktinius asmenis. Pagal Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 7 dalį iniciatyvai valdyti specialiai įsteigtas juridinis asmuo;

(11) šia iniciatyva nėra aiškiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra lengvabūdiška, nepagrįsta ar akivaizdžiai prieštaraujanti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytoms Sąjungos vertybėms arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintoms teisėms;

(12) todėl iniciatyva „Uždrauskime atvertimo terapiją Europos Sąjungoje“ turėtų būti užregistruota;

(13) išvada, kad Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalyje nustatytos registravimo sąlygos įvykdytos, nereiškia, kad Komisija kokiu nors būdu patvirtina faktinį iniciatyvos turinio tikslumą – už jį atsako tik iniciatyvos organizatorių grupė. Iniciatyvos turinys atspindi tik organizatorių grupės nuomonę ir jokiu būdu negali būti laikomas atspindinčiu Komisijos nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Europos piliečių iniciatyva „Uždrauskime atvertimo terapiją Europos Sąjungoje“ užregistruojama.

*2 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas piliečių iniciatyvos „Uždrauskime atvertimo terapiją Europos Sąjungoje“ organizatorių grupei, kuriai kaip kontaktiniai asmenys atstovauja Mattéo GARGUILO ir Robin NOËL.

Priimta Briuselyje 2024 m. sausio 24 d.

*Komisijos vardu*
Věra JOUROVÁ
*Pirmininko pavaduotoja*